

ner, jf. f.eks. §§ 10 og 11 om ydelser til regenten og medlemmer af kongehuset, § 44 om meddelelse af indfødsret og § 73 om ekspropriation. Også herudover gennemføres der undertiden lovgivning, der er rettet mod bestemte fysiske eller juridiske personer. Som eksempler fra det undervisningspolitiske område kan nævnes lov nr. 824 af 21. december 1988 om ændring af lov om statsstøtte til Den Frie Lærerskole og Det Nødvendige Seminarium og lov nr. 93 af 15. februar 1989 om sammenlægning og nedlæggelse af seminarier.

Skal en sådan »singulær« lov kunne rejse spørgsmål i forhold til grundlovens § 3, må der derfor herudover være tale om, at den normering, som den pågældende lov indebærer, er af en sådan karakter, at den efter grundloven må siges at henhøre under domstolene. I overensstemmelse hermed taler Lars Nordskov Nielsen, a.st., side 342, om »den dømmende magts sikre kerne«, og de eksempler, der af Poul Andersen og Max Sørensen anføres på utilladelige lovgivningsindgreb, synes at være karakteriseret ved, at der enten er tale om omgørelse af en allerede afsagt dom eller om indgriben i en konkret tvist, hvis pådømmelse umiddelbart henhører under domstolene (f.eks. stillingtagen til et erstatningsspørgsmål efter, at en skadegørende handling er foretaget, jf. Max Sørensen, a.st.).

5.2.4. I den foreliggende sag ville alternativet til et indgreb fra lovgivningsmagts side være, at Undervisningsministeriet selv skulle træffe en administrativ afgørelse om, hvorvidt Tvindskolerne også i 1997 er berettiget til at modtage økonomisk støtte. Lovforslaget indebærer derfor umiddelbart alene et »indgreb« i *forvaltningens* (Undervisningsministeriets) beføjelse til at træffe afgørelse om fremtidige tilskud til Tvindskolerne. Noget sådant er grundlovens § 3 ikke til hinder for, jf. den under pkt. 5.2.2. anførte litteratur og Karsten Hagel-Sørensen i Juridisk Grundbog 2 (4. udg., 1989), side 13.

Der er ikke – som i de af Poul Andersen og Max Sørensen anførte eksempler – tale om, at lovgivningsmagten omgør en dom. Der er heller ikke tale om, at lovgivningsmagten foretager et pønalt begrundet indgreb i skolernes allerede eksisterende formue, herunder allerede udbetalte eller tilsikrede økonomiske tilskud.

Det, der er tale om, er, at lovgivningsmagten bestemmer, at Tvindskolerne ikke *fremover* skal være berettiget til et økonomisk tilskud, som skolerne hidtil alene har oppebåret i kraft af lovgivningen. Det er et anliggende, som lovgivningsmagten utvivlsomt er beføjet til at træffe bestemmelse om.

Justitsministeriet finder af de anførte grunde ikke, at det foreliggende lovforslag kan sidestilles med de tilfælde, hvor der i den forfatningsretlige litteratur (og i praksis) har været rejst spørgsmål om en lovs forhold til bestemmelsen i grundlovens § 3, 3. pkt.

5.2.5. Når det i den offentlige debat alligevel er gjort gældende, at lovforslaget rejser spørgsmål i forhold til grundlovens § 3, synes baggrunden herfor at være, at lovforslaget afskærer Tvindskolerne fra ved domstolene at få prøvet en eventuel administrativ afgørelse om, at skolerne ikke er berettiget til fremover at modtage tilskud, og at lovforslagets almindelige bemærkninger kan siges at indeholde en tilkendegivelse om, at skolerne har overtrådt den gældende tilskudslovgivning (jf. lovforslagets side 7).

Med hensyn til det første spørgsmål kan det anføres, at det er korrekt, at den foreslåede lov vil indebære, at der ikke vil foreligge en administrativ afgørelse om støtte, som kan efterprøves af domstolene. Det beror på, at bortfaldet af tilskud til de nærmere opregnede skoler har umiddelbar hjemmel i loven.

Den foreslåede lovmæssige normering angår ikke allerede udbetalte eller tilsikrede tilskud, men de pågældende skolers adgang til fremtidige tilskud. Dette er som nævnt et anliggende for lovgivningsmagten. En ændring af reglerne med virkning for fremtidige tilskud kan således ikke antages at indebære et indgreb i den dømmende magt. Det forhold, at der i den gældende lovgivning er hjemmel til administrativt at fratage retten til fremtidige tilskud med mulighed for efterfølgende domstolsprøvelse efter grundlovens § 63, kan efter Justitsministeriets opfattelse ikke føre til en begrænsning af lovgivningsmagts kompetence.

Med hensyn til det andet spørgsmål bemærkes det, at lovforslaget efter Justitsministeriets opfattelse ikke vil afskære Tvindskolerne fra ved domstolene at få prøvet, om man har overholdt de hidtil gældende regler. Dette vil f.eks.